

© Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Teodor Papuc în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.

© The present text and the authorisation to republish it were granted by Teodor Papuc for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées par Teodor Papuc à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

Hirtu și alții v. Franța - 24720/13

Hotărârea din 14.5.2020 [Secția a V-a]

Articolul 8

Articolul 8-1

Respectarea vieții de familie

Respectarea vieții private

Evicțiunea, fără vreo ofertă de relocare, a unor romi care locuiau într-o tabără neautorizată de șase luni și controlul tardiv, după evacuare, al proporționalității măsurii: *încălcare*

În fapt – Reclamanții, cetățeni români care aparțineau comunității rome, au fost forțați să părăsească tabăra în care s-au instalat ilegal de șase luni. Aceștia au contestat fără succes evacuarea lor.

În drept – Articolul 8:

Conceptul de „domiciliu” nu se limita, în înțelesul articolului 8, la un domiciliu ocupat sau stabilit în mod legal. Acest concept era unul autonom și nu depindea de clasificarea lui în dreptul național. Caracterul de „domiciliu” al unui loc care făcea incidentă protecția oferită de articolul 8 depindea de circumstanțele factuale, în special de existența unor legături suficiente și continue cu un loc determinat. În acest caz, reclamanții erau instalați în tabără de șase luni, atunci când au fost evacuați. Prin urmare, ei nu se puteau baza pe dreptul la respectarea domiciliului lor, în lipsa unei legături suficiente și continue cu locul în discuție.

Totuși, a existat o ingerință în dreptul la viață privată și de familie al reclamanților. Ingerința era prevăzută de lege și urmarea scopurile legitime ale protecției sănătății și siguranței publice, precum și al protecției drepturilor și libertăților celorlalți.

Cu privire la ordinul de evicțiune, autoritățile puteau să-i evacueze pe reclamanți, care ocupau în mod ilegal un teren comunal și, de vreme ce îl ocupau fără vreun titlu, ei nu puteau pretinde că au așteptarea legitimă de a rămâne acolo. Concluzia era cu atât mai adevărată cu cât reclamanții erau instalați acolo de doar șase luni.

Cu privire la măsura evacuării, ea nu s-a bazat pe o decizie judecătorească, ci pe procedura emiterii unei notificări formale în baza secțiunii 9 din Legea din 5 iulie 2000. Acest fapt a presupus un număr de consecințe.

În primul rând, dat fiind timpul scurt dintre emiterea ordinului prefectului (pe 29 martie), notificarea lui (pe 2 aprilie) și evacuarea în sine (pe 12 aprilie), nu a fost implementată nicio măsură din cele preconizate de circulara interministerială din 2012 referitoare la anticiparea și la derularea operațiunilor de evacuare a așezărilor ilegale (evaluarea situației familiilor și a persoanelor vizate, asistența legată de școală, sănătate și locuință). De vreme ce Guvernul a susținut că nu exista nicio obligație de relocare în raport cu reclamanții, pentru că aceștia dispuneau de caravane, reclamanții au susținut că toate caravanele lor, cu excepția uneia a unei familii, au fost confiscate. Mai mult, măsurile prevăzute în circulară erau aplicabile indiferent dacă persoanele vizate aveau caravane. Astfel, nu s-a ținut cont de repercusiunile evicțiunii sau de circumstanțele particulare ale reclamanților.

În al doilea rând, din cauza aplicării procedurii notificării formale, remediul oferit de dreptul național a intervenit după luarea deciziei de către autoritățile administrative, pe când în alte cazuri tribunalele au evaluat proporționalitatea măsurii înainte ca decizia să fie luată. Niciunul din remediile utilizate de

reclamanți, care au fost declarate inadmisibile, nu le-a permis să-și prezinte ulterior argumentele în fața unei autorități judiciare. Prima autoritate judiciară care s-a pronunțat în privința proporționalității ingerinței a fost Curtea Administrativă de Apel, la optsprezece luni după ce a avut loc evacuarea din tabără. Totuși, trebuiau avute în vedere faptul că reclamanții aparțineau unui grup social defavorizat și nevoile lor particulare sub acest aspect în analiza proporționalității pe care autoritățile naționale erau obligate s-o efectueze nu doar atunci când verificau măsurile luate în caz de instalare ilegală pe un teritoriu, ci și dacă evicțiunea era necesară, atunci când se decidea timpul, modalitățile sale și ofertele de relocare. Mai mult, sub aspectul garanțiilor procedurale impuse de articolul 8, orice persoană supusă unei ingerințe în drepturile ei garantate de această prevedere trebuia să aibă parte de verificarea proporționalității măsurii de către un tribunal independent, în lumina principiilor relevante care decurg din acest articol.

Concluzie: Încălcare (unanimitate).

Curtea a mai reținut, în unanimitate, că nu a existat nicio încălcare a articolului 3 sub aspect substanțial, dat fiind faptul că nu s-a stabilit că reclamanții au fost evinși cu forța și pentru că nu li se putea reproșa autorităților franceze că au rămas indiferente față de situația reclamanților cu privire la condițiile de trai după evacuarea lor.

Mai mult, Curtea a reținut, în unanimitate, că a existat o încălcare a articolului 13, de vreme ce nici remediul precis cu efect suspensiv în privința evacuării din tabără, nici remediul privind măsurile provizorii în vederea protejării unei libertăți fundamentale – ambele efective, însă declarate inadmisibile – nu le-au permis reclamanților să aibă parte de controlul unei autorități judiciare în privința susținerilor lor referitoare la articolele 3 și 8 din Convenție în primă instanță, în fond sau în cadrul procedurii măsurilor provizorii.

Articolul 41: 7,000 EUR pentru fiecare din reclamanți și pentru un cuplu, în privința prejudiciului moral suferit.

(Vezi, cu privire la articolul 8, și *Prokopovitch v. Rusia*, [58255/00](#), 18 noiembrie 2004, [Nota informativă 69](#); *McCann v. Regatul Unit*, [19009/04](#), 13 mai 2008, [Nota informativă 108](#); *Orlić v. Croația*, [48833/07](#), 21 iunie 2011; *Yordanova și alții v. Bulgaria*, [25446/06](#), 24 aprilie 2012, [Nota informativă 151](#); *Winterstein și alții v. Franța*, [27013/07](#), 17 octombrie 2013, [Nota informativă 167](#))